

Matkalla maailman markkinoille - muuttuuko Suomen saavutettavuus?

Kuva: Liisa Takala

PÄIVI WOOD
JOHTAVA ASiantuntija,
Keskuskaupakamari

Venäjän hyökkäyssodan myötä myös Suomen logistinen sijainti on muutoksen kourissa. Venäjän ilmatilan sulkeminen, konttiliikenteen ongelmat sekä kohonneet energian hinnat vaikuttavat suoraan kuljetuskustannuksiin. Näillä tekijöillä on myös merkittävä vaikutus kuljetusten toiminta- ja huoltovarmuuteen, viime kädessä siihen, mikä on Suomen logistinen sijainti.

Kuljetusketjut olivat jännittyneessä tilassa jo ennen Venäjän hyökkäystä. Muutoksia globaaleihin kuljetusketjuihin oli havaittavissa jo Trumpin kaudella. Koronapandemian seurauksena kuljetusketjut heittivät kuperkeikkaa. Satamien sulkeminen, osaavan työvoiman pula mm. maantieliikennesektorilla johtivat hintojen nousuun ja söivät luottamusta ketjujen toimivuudesta. Kaksi vuotta pandemian alun jälkeen vaikutukset tuntuvat edelleen.

Suomen saavutettavuus maailmalta on levännyt vahvasti hyvin toimivien ja luotettavien lento- ja meriyhteyksien harteilla. Lento- ja meriliikenne ovat edelleen koronan jälkeisessä toipilasvaiheessa.

Lentoliikenteen toipumiseen uuden lisän tuo lentoliikenteeseen vaikuttavat pakotteet ja vastapakotteet. Nämä iskevät erityisen lujaa juuri Suomeen, lyhyin reitti Euroopasta Aasiaan on kulkenut Suomesta Venäjän yli. Kuljemme Suomessa sen osalta, kuinka kauan tilanne kestää, jaetaanko markkinoita uusiksi ja miten tämä vaikuttaa Suomen saavutettavuuteen.

Suomen ollessa lähes täysin riippuvainen merikuljetuksista, Itämeren turvallisuustilanne ja mahdolliset kasvavat jännitteet on huomioitava myös Suomen toiminta- ja huoltovarmuudessa. Suomi hengittää satamien kautta. Ne muodostavat elintärkeän linkin ulkomaankaupan sujumuudelle ja logistisille ketjuille ja ovat usein Suomen sisäisten logististen ketjujen alku- ja päätepisteinä.

Kun maailma ympärillämme myllertää, on entistä tärkeämpää saada pitkäjänteisiä investointeja liikenteen infraan. Liikennehankkeet tukevat alueellista saavutettavuutta ja lisäävät investointeja Suomeen. Vaikka väestö on Suomessa keskittynyt etelään, teollisuus elää ja voi hyvin myös pohjoisemmassa Suomessa.

EU-maita on nivottu yhteen eurooppalaisten liikenneverkkojen ja niitä tukevan rahoituksen avulla. Erityisesti Suomen kaltaiselle reunavaltiolle saavutettavuus on erittäin merkityksellistä. Suomesta etelään ja länteen liikenteen infraan on tehty voimakkaita investointeja, vihreää siirtymää tukevat raidehankkeet ovat olleet EU-politiikan lisäksi monessa paikassa kehittämisen ytimessä.

Meidän on pidettävä huolta siitä, että suhteellinen logistinen sijaintimme ei karkaa yhä kauemmas maailman markkinoilta kohoavien energiahintojen myötä.